

กสทช.ส่อวุ่นปมโครงสร้างใหม่องค์กร อ้างฉบับทดลองไม่ชอบด้วยกฎหมาย

บอร์ด กสทช. ส่อวุ่นปมออกประกาศและคำสั่ง 'โครงสร้างใหม่องค์กร' อ้างฉบับทดลองหวั่นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำงานซ้ำซ้อน ขัดต่อระเบียบ

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ที่ประชุม กสทช. ครั้งที่ 21/2569 กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เมื่อวันที่ 15 ก.ค. 2569 ได้ขอให้ประธาน กสทช.ชี้แจงกรณีนี้ที่สำนักงาน กสทช. ได้มีการออกประกาศและคำสั่งเกี่ยวกับโครงสร้างสำนักงาน กสทช. ซึ่งส่งผลกระทบต่อบ้านของ กสทช. เนื่องจากการแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงาน กสทช. เป็นอำนาจของ กสทช. และการมอบหมายให้พนักงานทำหน้าที่ในส่วนงานที่กำหนดขึ้นใหม่ โดยมีใช้ส่วนงาน

ตามระเบียบว่าด้วยการแบ่งส่วนงานภายในที่ กสทช. กำหนด แม้จะอ้างว่าเป็นการ "ทดลอง" แต่การออกประกาศและคำสั่งที่ไม่มีอำนาจและขัดต่อระเบียบย่อมส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้อง พลอากาศโท ดร.ธนพันธุ์ หรัญเจริญ กรรมการ กสทช. เปิดเผยว่า โครงสร้างปัจจุบันที่ยังมีผลใช้บังคับตามกฎหมายอยู่และโครงสร้างใหม่ที่ยังไม่มีสถานะทางกฎหมาย ส่งผลให้ในทางปฏิบัติพนักงานต้องทำงานซ้ำซ้อนและที่สำคัญโครงสร้างใหม่ที่จะทดลองนี้ได้ลดศักดิ์ของตำแหน่งพนักงานลง เนื่องจากการเปลี่ยนจากสำนักมาเป็นกองนั้น หากเทียบในระบบราชการ เช่น โครงสร้างของทหาร ใครเป็นผู้-อำนวยความสะดวก มียศชั้นนายพล แต่ใครเป็นผู้อำนวยความสะดวก มียศพันเอก เพราะกองอยู่

ภายใต้สำนักที่เทียบเป็นระดับกรมในส่วนของการบริหารการพลเรือน

ด้านศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.พิรงรอง รามสูต กรรมการ กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์ กล่าวว่า มีข้อห่วงใยในการดำเนินการของสำนักงาน กสทช. ต่อกรณีดังกล่าวจะขัดต่อกฎหมายหรือไม่ แม้ว่าจะเป็นการใช้อำนาจการบริหารของรักษาการเลขาธิการ กสทช. แต่การใช้ อำนาจดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบหรือมติของ กสทช.

ดังนั้นในประเด็นนี้ไม่ทราบว่าจะประธาน กสทช. ได้รับทราบหรือเห็นชอบต่อประกาศหรือคำสั่งของสำนักงาน กสทช. ดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งประเด็นนี้ ประธาน กสทช. ไม่ได้ชี้แจงใด ๆ กล่าวแต่เพียงว่า เรื่องนี้คงต้องให้นายไตรรัตน์ วิริยะศิริกุล รักษาการเลขาธิการ กสทช. เป็นผู้ชี้แจงน่าจะมีความเหมาะสมกว่า แต่เนื่องจากครั้งนี้ นายไตรรัตน์ ไม่ได้เข้าร่วมประชุม จึงจะขอให้มาชี้แจงในการประชุม กสทช. ครั้งต่อไป ■

กสทช.คำนวณโครงสร้างใหม่

พล.อ.ท.ชนพันธุ์ หรัยเจริญ กรรมการ กสทช.ด้านกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรคมนาคม ได้เปิดเผยถึงกรณีที่สำนักงาน กสทช.ได้ปรับโครงสร้างใหม่โดยจะเริ่มทดลองใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ส.ค.นี้ ว่า อาจส่งผลกระทบต่ออำนาจของ กสทช. เนื่องจากการแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงาน กสทช. เป็นอำนาจของ กสทช. และการมอบหมายให้พนักงานทำหน้าที่ในส่วนงานที่กำหนดขึ้นใหม่ โดยไม่ใช่ส่วนงานตามระเบียบว่าด้วยการแบ่งส่วนงานภายในที่ กสทช. กำหนด แม้อ้างว่าเป็นการทดลอง แต่การออกประกาศและคำสั่งที่ไม่มีอำนาจและขัดต่อระเบียบ ย่อมส่งผลให้เกิดความไม่ถูกต้อง

“การปรับโครงสร้างครั้งนี้ ได้ทำให้เกิดสภาวะสองโครงสร้างซ้อนกัน กล่าวคือ โครงสร้างปัจจุบันที่ยังมีผลใช้บังคับตามกฎหมายอยู่ และโครงสร้างใหม่ที่ยังไม่มีสถานะทางกฎหมาย ส่งผลให้ในทางปฏิบัติ พนักงานต้องทำงานซ้ำซ้อนและที่สำคัญ โครงสร้างใหม่ที่จะทดลองนี้ได้ลดศักดิ์ของตำแหน่งพนักงานลง เนื่องจากการเปลี่ยนจากสำนักมาเป็นกองนั้น หากเทียบในระบบราชการ เช่น โครงสร้างของทหาร ใครเป็นผู้อำนวยการสำนัก มียศชั้นนายพล แต่ใครเป็นผู้อำนวยการกอง มียศพันเอก เพราะกองอยู่ภายใต้สำนักที่เทียบเป็นระดับกรมในส่วนของการบริหารพลเรือน”

'สธ.-TRUE'จับมือพันธมิตร

● เปิดตัวโครงการแพทย์ พลิกโฉมโลจิสติกส์สาธารณสุข

สธ.ผนึก TRUE และภาคีเครือข่าย เปิด "ปฏิบัติการอากาศยานไร้คนขับทางการแพทย์ (Drone)" เติมประสิทธิภาพ พร้อมเปิดตัวนวัตกรรม SkyBridge แพลตฟอร์มขนส่งทางอากาศอัตโนมัติครั้งแรกของไทย ปูทางพลิกโฉมโลจิสติกส์สาธารณสุขทั่วประเทศ ประเดิมบินโดรนส่งยา-เวชภัณฑ์ พื้นที่ดอยสูงเมืองน่าน โซน "บัวโมเดล" ขนส่งยาและเวชภัณฑ์ข้ามพื้นที่สูงชันช่วงวิกฤต

นายนิรันดร์ กัลยาณมิตร ที่ปรึกษา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กล่าวว่า กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ TRUE พันิกพันธมิตร ทั้งสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (CAAT) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย หรือ บวท. (AEROTHAI) เปิด "ปฏิบัติการอากาศยานไร้คนขับทางการแพทย์ (Drone)" เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัววันที่ 28 ก.ค. 2569

"ต้องขอขอบคุณทรู ที่สนับสนุนด้านเทคโนโลยีอากาศยานไร้คนขับ ระบบการสื่อสาร การถ่ายทอดองค์ความรู้และการสนับสนุนด้านเทคนิค รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้ง กสทช., CAAT, AEROTHAI และหน่วยงานในพื้นที่ทำให้เกิดการบูรณาการเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ากับระบบบริการสาธารณสุข ที่ช่วยยกระดับประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนได้จริงหลังจากนี้จะ

ขยายผลในพื้นที่ห่างไกลอื่น ๆ อีก 10 แห่ง เช่น โรงพยาบาลเทพรัตนเวชชานุกูล เฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ และผลักดันให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบบริการสุขภาพ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการให้บริการทั้งในภาวะปกติและในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือภัยพิบัติต่อไป" นายนิรันดร์ กล่าว

ด้านนายเอกธราช ปัญญาวินิน หัวหน้าสายงานวิจัยและนวัตกรรม TRUE กล่าวว่า ภายใต้ความร่วมมือครั้งนี้ ทรูได้เปิดตัว "True SkyBridge" แพลตฟอร์มโลจิสติกส์ทางอากาศอัตโนมัติ (Autonomous Air Logistics Platform) ออกแบบและพัฒนาโดย ศูนย์วิจัยและนวัตกรรม ทรูเพื่อสนับสนุนการให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศไทย ซึ่งจะยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโลจิสติกส์สาธารณสุขในระดับชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถบริหารจัดการภารกิจขนส่งทางการแพทย์แบบครบวงจร ตั้งแต่การวางแผนเส้นทาง การตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางการแพทย์และติดตามการบินแบบเรียลไทม์ การบริหารและความปลอดภัยของยานบินไร้คนขับ ไปจนถึงระบบ

เอกสารอัตโนมัติ บันทึกเวลาและพิกัดตลอดเส้นทางการบิน ทำให้การจัดส่งยา เวชภัณฑ์ และตัวอย่างทางการแพทย์ ในทุกเที่ยวบินเป็นไปอย่างรวดเร็วและราบรื่นบนเครือข่ายอัจฉริยะของทรู อีกทั้งยังเป็นระบบที่ปลอดภัย ตรวจสอบย้อนหลังได้ และสามารถขยายผลสู่เครือข่ายระดับประเทศในอนาคต

โดยครั้งนี้ได้บินสาธิต 2 เส้นทางภายใต้ "บัวโมเดล" ประกอบด้วย "โมเดลความต่อเนื่องฐานเดิม (NCD's Continuity Model)" ส่งยาสำหรับผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) จากสนามกีฬาพญาผานองไปยังลานชุมชนบ้านร่องแง และบินกลับเพื่อนำส่งตัวอย่างทางการแพทย์ ระยะทางไป-กลับ 4 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 3.5 นาที เร็วกว่าการขนส่งทางบกที่ใช้เวลา 7 นาที สร้างผลลัพธ์ความเร็วและช่วยประหยัดเวลาได้ 50% และ "โมเดลภัยพิบัติขั้นวิกฤต (Disaster Response Model)" ขนส่งยาไปยังพื้นที่ห่างไกลที่เส้นทางคมนาคมถูกตัดขาด ผ่านภูเขาสูงชัน หน้าผา และป่าทึบ จากสนามกีฬาพญาผานอง ไปยัง สนามบาสเกตบอล โรงเรียนบ้านน้ำบัว และ บินกลับเพื่อนำส่งตัวอย่างทางการแพทย์ ระยะทางไป-กลับ 46 กิโลเมตร ใช้เวลาเพียง 35 นาที เร็วกว่าการขนส่งทางบกที่ต้องใช้เวลาเดินทางนานกว่า 2 ชั่วโมง จึงช่วยประหยัดเวลามากถึง 70% ■



จะพยายามดัดสันดานตัวเอง 'มดดำ คชาภา' หลังถูก กสทช. เรียกค่าปรับเหตุพูดคำหยาบ



โดนเข้าอย่างจังสำหรับพิธีกร
 ฟ้าปกเกล้า “มดดำ-คชาภา ดันเจริญ”
 จากรายการ “แฉ” ทางช่อง GMM25
 ที่ล่าสุดถึงกับพิรุธชาดกลางสตูดิโอ
 หลังจากที่ถูกทาง กสทช. (สำนักงาน
 คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
 กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม
 แห่งชาติ) ได้สั่งเรียกเก็บค่าปรับ
 เนื่องจากการใช้คำหยาบคายออกอากาศ
 ในรายการความขัดแย้งระหว่าง กสทช.
 และ “มดดำ” ไม่ใช่เรื่องใหม่ ก่อนหน้านี้
 ทางหน่วยงานเคยส่งสัญญาณเตือน
 ไปยังสถานีต้นสังกัดให้ควบคุมเรื่อง

การใช้คำไม่สุภาพ การให้เกียรติแก่ผู้ชม
 รวมถึงความเป็นกลางทางการเมือง
 มาแล้ว ซึ่งครั้งนั้นมดดำได้แสดงความ
 รับผิดชอบด้วยการหยุดปฏิบัติหน้าที่
 พิธีกรไป 3 วันแต่ล่าสุดดราม่ากลับมา
 ปะทุอีกครั้งเมื่อมีใบสั่งปรับจริงส่งตรง
 ถึงสถานี ทำเอาเจ้าตัวถึงกับกรีดลั่น
 กลางรายการร่วมกับพิธีกรร่วมอย่าง
 “แจ๊ค แฟนฉัน” และ “น็อต วรฤทธิ์”
 โดยมดดำระบุว่าต่อจากนี้หากมีการพูด
 คำหยาบ ทางช่องแจ้งว่าจะต้องเป็นคน
 จ่ายค่าปรับกันเอง

“ไ้ยยย...อยู่ไม่ไหวแล้ว มันไม่ได้

ไ้ยยย อยู่ยาก เดียวไปออนไลน์นะ...
 แกแล้วก็ต้องดัดสันดานบ้างเนอะ
 จะพยายามดัดสันดานตัวเองนะ” มดดำ
 กล่าวประชดปนตัดพ้อ

ภายในรายการ พิธีกรทั้งสามคน
 ได้มีการพูดคุยเกมประชดประชันถึงกฎ
 ระเบียบใหม่นี้อย่างดุเดือด

แจ๊ค แฟนฉัน “อย่าพูดอี ตอนนี
 โทรศัพท์โดนเตือน แจ๊ค มดดำ อันดับ 1
 รายการแฉ ไม่ดูกับกู่มดดำ กสทช. โห้หือ
 นะคะ คือสนิทกันค่ะ เธอต้องเรียกฉัน
 คุณแจ๊ค”

น็อต วรฤทธิ์ “สนิทกันเอาไว้พูด

แนวน้า

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,250

Section: ผู้หญิง/บันเทิง

วันที่: ศุกร์ 17 กรกฎาคม 2569

ปีที่: 47

ฉบับที่: 16510

หน้า: 16(กลาง)

Col.Inch: 44.14

Ad Value: 55,175

PRValue (x3): 165,525

ศิลปิน: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: จะพยายามดัดสันดานตัวเอง 'มดดำ คชาภา' ล้นหลังถูก กสทช. เรียกค่าปรับเหตุพูดคำหยาบ

หลังรายการ ในรายการต้องคุณกับผมนะ”
พร้อมเสริมว่า “อ่านข่าวในสโตร์มดดำได้
แต่ต้องไม่มีคำหยาบ”

มดดำ คชาภา “มันก็ได้หยาบ
ขนาดนั้นไหม เอาตรงๆ มันก็ได้ขนาดนั้น”
พร้อมกับตัดพ้อต่อว่า “ฉันเรียกอีดำ
(ดาด้า วรินดา) กันมา 20 ปี จะให้เรียกยังงี้...
ถ้าให้เปลี่ยนไปพูดจาแอ๊บๆ มันดูปลอมๆ
สวัสดีครับ... ถ้าทำแบบนั้นไปสักพักนึง
โฆษณาเหลือสัก 1 ตัวให้ถึบเลย”

นอกจากนี้มดดำยังพูดที่เล่นทีจริง
ประชดระบับว่า วิธีแก้ปัญหที่ง่ายที่สุด
คือการเอาคนที่ตนชอบเรียก “อี” ออกไป
ให้หมด ซึ่งก็คือเอา **แจ๊ค แฟนฉัน** และ **น็อค
วรฤทธิ์** ออกไป จนในรายการจะเหลือแค่
ตนเองกับ “**เอมมี มรกต**” เพียงสองคน
เท่านั้นบทสรุปของเรื่องนี้ทำให้เห็นว่า
มาตรการที่เข้มงวดของ กสทช. เริ่มส่ง
ผลกระทบโดยตรงต่อสโตร์การเล่าข่าว
ที่เป็นเอกลักษณ์ของมดดำ ซึ่งต้องติดตาม
กันต่อไปว่ารายการ “แฉ” หลังจากนี้จะมี
การปรับเปลี่ยนรูปแบบและโทนเสียง
ในการนำเสนออย่างไรเพื่อไม่ให้ขัดต่อ
กฎระเบียบและไม่ต้องเสียค่าปรับซ้ำสอง

BROADCASTING

Pundit: Streaming app plan overlooks market realities

KOMSAN TORTERMVASANA

Policy interventions and smart regulatory design, not a state-engineered streaming app, are the answers to rescue the local broadcasting industry, says a consultant.

Rewin Pataibunlue, managing partner at consultancy PrimeStreet Advisory, said the National Broadcasting and Telecommunications Commission's (NBTC) intention to ensure public access to information is a good idea, but building a sovereign streaming app as a digital TV broadcasting platform could become a financial trap.

"Thailand does not suffer from a platform shortage; it suffers from a platform surplus," he noted.

Between global subscription giants, regional platforms and homegrown mobile services, Thai viewers are already experiencing severe app fatigue. Introducing a distinct, state-backed app would only deepen consumer confusion, Mr Rewin said.

"Think about how you watched your favourite TV programme this week. Chances are you did not rush to your living room at a designated evening hour to catch it live," he said.

Most people likely pulled up a programme on their smartphone during a commute, cast a recording to an internet-enabled smart TV while preparing dinner, or binged multiple episodes over the weekend.

With Thailand's terrestrial digital TV broadcasting licences expiring in April 2029, local stations are steadily losing ad revenue to global internet platforms. To survive, local broadcasters must migrate online, Mr Rewin noted.

The NBTC proposed an ambitious centrepiece for its third digital TV master plan: the creation of a state-engineered national streaming platform for broadcasters to air their content



The future of Thai TV does not depend on the state becoming a software developer. It depends on smart regulatory design that connects the capabilities of big telecom companies with the content needs of local TV.

REWIN PATAIBUNLUE

Managing partner, PrimeStreet Advisory



Mr Rewin says introducing a distinct, state-backed app would only deepen consumer confusion.

after their licences expire.

"A more pragmatic, market-driven solution exists, and the key to unlocking it lies in the upcoming 5G mobile spectrum auctions," he said.

Proponents of the national streaming platform cite international models that support the establishment of such platforms. However, the dynamics of the Thai media landscape are fundamentally different from those of other nations, said Mr Rewin.

Managing a modern media streaming infrastructure demands massive, ongoing capital expenditure on cloud data storage, cybersecurity, regular user-interface updates and aggressive marketing just to remain visible alongside commercial competitors, he noted.

For a regulatory body, operating such a platform might risk creating a permanent fiscal deficit.

Expecting individual mid-tier Thai TV broadcasters to build their own independent apps is equally unrealistic, given the prohibitive technical costs of streaming high-definition video to millions of concurrent viewers, said Mr Rewin.

LEVERAGING PARTNERS

Instead of constructing a redundant digital platform, the NBTC should leverage existing world-class digital infrastructure, he said.

Thailand's leading telecom operators have spent billions of baht developing and optimising mature media systems.

Applications such as AIS Play and TrueID boast massive, active user bases, direct native placement on millions of mobile devices and pre-integrated billing systems.

"They possess the content delivery networks and the established audiences local TV stations desperately need," Mr Rewin said.

Rather than competing with these telecom platforms, the regulator should facilitate structural partnerships with them, he said.

The upcoming allocation of the 3500-megahertz spectrum band, which is the global sweet spot for high-speed 5G data services, provides the ultimate policy lever, said Mr Rewin. Local

broadcasters use the 3500MHz range for C-band satellite transmissions, which means reclaiming the spectrum for mobile networks requires coordinated migration.

The NBTC can capitalise on this timing by embedding clear media distribution obligations directly into the 5G auction conditions, he noted. Under this framework, telecom operators would receive clear deductions or credits on their upfront spectrum auction fees.

In exchange for this financial relief, the winning bidders would be required to host licensed Thai digital TV channels on their respective streaming platforms at no cost or under highly subsidised terms.

"This must extend beyond carrying simple live feeds; telecom platforms must fully host broadcasters' on-demand and catch-up content libraries," Mr Rewin said.

These conditions must ensure local broadcasters receive prime visibility on app home screens and a fair share of programme ad revenue, he noted.

"If these conditions are designed correctly, they will generate a powerful market incentive," said Mr Rewin.

Local TV operators, seeing a clear, low-cost distribution pathway onto the country's dominant mobile platforms, will find a sustainable financial blueprint for the digital era, he said. This commercial viability will incentivise them to reapply for their broadcast licences after 2029, safeguarding local creative jobs and preserving public interest journalism, Mr Rewin noted.

For the public, the transition would be seamless. Viewers would not have to download a clunky new government app or navigate an unfamiliar digital interface. Their favourite local programmes would remain accessible on the platforms they already use, delivered over faster mobile networks.

"The future of Thai TV does not depend on the state becoming a software developer. It depends on smart regulatory design that connects the capabilities of big telecom companies with the content needs of local TV," he said.



สิ่งแวดล้อม

ทวีศักดิ์ บุตรตัน

btawesak@gmail.com

'ข้าวเถา' เมืองเก่าทันสมัย (1)

ช วงวัยเด็ก มักได้ยินเสียงเล่าขานว่า อาต่านั่นอาตานั้นเป็นลูกหลานของชาวเมืองข้าวเถา เมืองแต่จิว มณฑลกว่างตุง ประเทศจีน พ่อแม่ปูย่า่นั่งเรือหนีความจนมาอยู่ในไทยใช้ชีวิตด้วยความเหนียวยากอดทนอดออมกลายเป็นอาเลี้ย เจ้าสัว เศรษฐีในวันนี้

จนเกิดจินตนาการว่าชาวจีนในอดีตอยู่อย่างขยันขันแข็งลำบากลำเค็ญจริงๆ ต้องจำใจทิ้งบ้านเกิดเมืองนอนไปใช้ชีวิตในบ้านอื่นเมืองอื่น

ภาพจำของเมืองข้าวเถายังฝังอยู่ในจิตใต้สำนึก กระทั่งคุณฐากร ตัณฑสิทธิ์ อดีตเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา กระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือที่เรียกกันสั้นๆ ว่า กสทช. เอ่ยปากชวนผมไปเที่ยวข้าวเถาด้วยกัน ผมรีบตอบรับทันทีด้วยความอยากรู้อยากเห็น ข้าวเถาในอดีตเป็นเหมือนคำบอกเล่าหรือเปล่าและวันนี้เปลี่ยนไปแค่ไหน

เครื่องบินออกจากสนามบินสุวรรณภูมิในเช้าตรู่ของวันที่ 1 กรกฎาคม ราว 2 ชั่วโมงเศษๆ ก็ปัดบินบอกให้ทุกคนรัดเข็มขัดเพราะกำลังนำเครื่องลงจอดที่สนามบินเจียงหยางเฉาซาน อยู่ใกล้เมืองข้าวเถา

ระหว่างเครื่องลดระดับเพดานบินมองเห็นชายฝั่งทะเลจีนใต้และแนวภูเขาหวงฉีอุทยานป่าไม้แห่งชาติที่ทอดยาวเขียวชะอุ่ม แม่น้ำไหลผ่านช่องเขาและที่ราบมีชุมชนตั้งอยู่รายรอบ

สภาพบ้านเรือนมีทั้งตึกคอนกรีตเสริมเหล็กสูงนับสิบชั้น ตึกแถวบ้างก็ 3 ชั้น บางตึก 5 ชั้น สร้างเรียงรายหนาแน่น ส่วนใหญ่



เรือ "อั้งเถาจู่" หรือสำเภาทิวแดง ตั้งโดดเด่นเป็นสง่า กลางโถงของพิพิธภัณฑ์เฉาซาน เมืองข้าวเถา เป็นเสมือนสัญลักษณ์ของคลื่นอพยพครั้งใหญ่ของชาวข้าวเถาแต่จิวสู่โพ้นทะเลในอดีตที่จีนยังประสบความสำเร็จจนขึ้นคาน

รูปทรงตึกแถวเหมือนๆ กับบ้านเรา กับต้นปาล์มระดับต่ำกว่าแค่รั้วรั้ว สนามบินเจียงหยางเฉาซานมองเห็นถนนหนทางที่เรียบสะอาด สะพานทอดยาวข้ามเขาสูง รถยนต์วิ่งขวักไขว่และบ้านเรือนที่รายรอบ

ต่างกับภาพจำ "ข้าวเถา" ในอดีตอย่างสิ้นเชิง

"โ โทนี่" โกดัทวีร์เล่าระหว่างทางไปที่พัก ว่า ข้าวเถาเป็นเมืองท่าที่ชาวแต่จิวใช้เป็นจุดขึ้นเรือมายังแผ่นดินสยามเพื่อหนีสงคราม ความอดอยาก ความแห้งแล้งตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลาย ในกลุ่มชาวจีนเหล่านั้น ก็มีนายไหฮอง หรือหยง แซ่แต้ พระราชบิดา

ของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ร่วมอพยพเข้ามาอยู่ในแผ่นดินสยามและภายหลังได้แต่งงานกับนางนกเอี้ยงหรือกรมพระเทพมณเฑียร

ปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ชาวข้าวเถา-แต่จิวหลังไหลเข้ามาอาศัยในแถบท่าเรือตามริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในย่านยาวราช สำเพ็ง ทรงวาด ท่าหน้าราชมงคลเจริญกรุง ตลาดน้อย รวมถึงฝั่งธนบุรี ย่านคลองสาน ตลาดพลู

ประเมินว่า ชาวจีนที่อพยพไปอยู่แผ่นดินโพ้นทะเลทั้งไทย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และประเทศอื่นๆ ราว 2 ล้านคน

เฉพาะในช่วงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ

พระมณฑกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) เป็นช่วงชาวจีนแห่งกันนั่งเรือสำเภาหัวแดงหรือที่ชาวแต้จิ๋วเรียกว่า “อั้งเล้าจุง” มายังแผ่นดินไทยมากที่สุด บางปีเกือบๆ 1 แสนคน

ท่าเรือข้าวเถาติดชายฝั่งทะเลจีนใต้ มีแม่น้ำหนานไห่ลงอ่าว ชาวข้าวเถาและแต้จิ๋วชำนาญการต่อเรือและเดินเรือมาแต่โบราณ เรือสำเภาอั้งเล้าจุง เดิมเป็นเรือขนส่งสินค้า จำพวกถ้วยชาม เครื่องปั้นดินเผา ผ้าไหมและใบชา มาขายให้ไทย

สมัยราชวงศ์ชิงเมื่อ 260 ปีก่อน ได้ออกกฎหมายควบคุมการเดินทางเรือข้ามขึ้นบังคับให้เรือในแถบมณฑลกว่างต้งรวมถึงชาวเถาต้องทาสีแดงที่หัวเรือทั้งหมด ส่วนมณฑลอื่น เช่น พูเจี้ยน ก็ทาสีเขียว (แซ่เล้าจุง) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบแยกแยะได้ชัดเจน

เรือสำเภาหัวแดง ออกแบบเพื่อล่องทะเลเล็กโดยเฉพาะ ท้องเรือรูปตัววี (V) ช่วยให้ทรงตัวได้ดีระหว่างฝ่าคลื่นสูงใบเรือปรับทิศทางลมได้ง่าย

ถึ ย้อนประวัติศาสตร์จีน ไปถึงยุคราชวงศ์หมิง เมื่อ 600 ปีก่อนหลายคนคงนึกออกว่า กองเรือยิ่งใหญ่มีขนาดไหน ในสมัยจักรพรรดิหย่งเล่อของราชวงศ์หมิงขึ้นครองบัลลังก์ มีพระราชบัญชาให้นายพลเจิ้งเหอ ผู้บัญชาการกองเรือรบและเรือสินค้าขนาดใหญ่ หรือกองเรือมหาสมบัติ (Treasure Ships) เดินทางสู่ดินแดนโพ้นทะเลเพื่อโปรยเสน่ห์ยานุภาพอันยิ่งใหญ่ของราชวงศ์หมิงและเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีทางการทูต การค้า

นายพลเจิ้งเหอซึ่งเป็นชาวจีนมุสลิมพูดภาษาฮากกาได้ นำกองเรือท่องโลกถึง 7 ครั้ง ในแต่ละครั้งมีเรือรบเรือบรรทุกสินค้าราว 250-300 ลำ มีลูกเรือเกือบๆ

3 หมื่นคน ร่วมเดินทางไปยังแผ่นดินอันไกลโพ้น เช่น กรุงศรีอยุธยา ปลายรัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีราช

จากนั้นอ้อมช่องแคบมะละกาเข้าสู่มหาสมุทรอินเดีย ไปถึงอ่าวเปอร์เซียเทียบท่าที่เมืองฮอร์มุซ แผ่นดินอิหร่านที่วันนี้ยังคุกรุ่นด้วยควันสงคราม ระหว่างอิหร่านกับสหรัฐอเมริกา

การสร้างเรือใหญ่ความยาวถึง 130 เมตร มีเสากระโดงเรือ 9 ต้น เป็นที่พักของแม่ทัพ คณะทูต และเก็บสมบัติอันล้ำค่าของราชวงศ์หมิงไม่ใช่เรื่องง่าย

ยังมีเรือบรรทุกม้าศึก เสบียง สิ่งของเครื่องใช้ สินค้าที่นำไปแลกเปลี่ยนซื้อขาย มีเรือเสบียงที่บรรทุกอาหาร น้ำจืดเพื่อเลี้ยงดูคนเรือที่ใช้ชีวิตในท้องสมุทรเป็นเดือนๆ อีกต่างหาก

เมื่อภารกิจโปรยเสน่ห์ยานุภาพ เจริญสัมพันธไมตรีทางการทูต การค้าเสร็จสิ้น นายพลเจิ้งเหอนำกองเรือมหาสมบัติจีนพร้อมสินค้านานาชาติจากเปอร์เซีย อินเดีย ชวา แผ่นดินสยาม แอฟริกาตะวันออก มีทั้งอัญมณี ยารักษาโรคของป่า และสัตว์หน้าตาแปลกๆ เช่น ยีราฟ สิงโต ม้าสายพันธุ์เยี่ยมเพื่อถวายจักรพรรดิ

กองเรือจีนในยุคโบราณแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการต่อเรือ ดาราศาสตร์ สมุทรศาสตร์ ที่ชาติตะวันตกยังตามไม่ทัน

จี นเข้าสู่ยุคทองของเรือเดินทะเลเพราะสู้รบแย่งชิงอำนาจ มีการปราบกบฏแถบมณฑลกว่างต้งในช่วงต้นราชวงศ์ชิงซึ่งเป็นชาวแมนจู ทำให้คนจีนที่สนับสนุนราชวงศ์หมิงเดิมพากันอพยพหนีตาย ช่วงปลายราชวงศ์ชิง เมื่อ 120 ปีที่แล้ว จีนเผชิญกับสงครามฝิ่น ภัยแล้ง และกบฏ

“ไท่” บรรยายภาพของความมอดอยาก



งานแกะสลักไม้ของชาวแต้จิ๋วแสดงในพิพิธภัณฑ์เฉาซานเมืองข้าวเถา แสดงให้เห็นความละเอียดประณีตที่แกะท่อนไม้ให้กลายเป็นช่อดอกไม้และนกได้อย่างมีชีวิตจริง

เส้นแค้นของชาวข้าวเถา แต้จิ๋วในยุคตกต่ำว่า พื้นที่ในบริเวณนั้นเป็นภูเขาราว 80 เปอร์เซ็นต์ เป็นแม่น้ำ 10 เปอร์เซ็นต์ ที่เหลือเป็นพื้นที่เพาะปลูก แต่การเพาะปลูกเป็นไปอย่างยากลำบาก คนแย่งกันอยู่แย่งกันกินและยังมีภัยแล้งซ้ำเติม พ่อแม่ยอมขายลูกสาวให้เจ้าเก่าแลกกับชาลาเปา 2 ลูก เพื่อกินกันตาย และมองอนาคตลูกเป็นคนใช้ในบ้านตระกูลที่ย่อมสุขสบายกว่าอยู่กับครอบครัวยากจน

ความลำบากยากจนเช่นนี้เป็นต้นเหตุสำคัญให้ชาวจีนตัดสินใจสลัดทิ้งบ้านเกิด แหกกันลงเรือสำเภา “อั้งเล้าจุง” ซึ่งดัดแปลงให้เป็นเรืออพยพ แต่ละลำบรรทุกได้ราว 200 คน สภาพในเรือแออัดยัดเยียดมีอาหารและน้ำจืดจำกัด

ผู้คนอพยพเหล่านั้น ไม่ได้พกเสื้อผ้าหมอนใบ แต่พกขนมแข็งซึ่งอบให้แห้งเป็นอาหารประทังชีวิตไปวันๆ ห่อกับผ้าขาวม้า และที่ขาดไม่ได้คือฟัก เพื่อใช้แทนน้ำจืดระหว่างเดินทางฝ่าคลื่นลมอันเชี่ยวกราก

มติชน สุดสัปดาห์

Matchon Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 478

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 17 - พุธสัปดาห์ 23 กรกฎาคม 2569

ปีที่: 46

ฉบับที่: 2396

หน้า: 44(ขวา), 45

Col.Inch: 143.93 Ad Value: 68,798.54

PRValue (x3): 206,395.62

คลิ๊ป: สีส

คอลัมน์: สิ่งแวดล้อม: 'ข้าวเถา'เมืองเก่าทันสมัย (1)



ห้องแสดงประวัติและภาพชาว
แต้จิ๋วผู้มีคุณูปการ ภายในศูนย์
นิทรรศการมรดกทางวัฒนธรรมที่จับ
ต้องไม่ได้ หรือพิพิธภัณฑ์เจ้าชาน
เมืองข้าวเถา เจ้าสัวของไทยหลายคน
ได้รับการยกย่องด้วย



หุ่นจำลองแสดงการทำลูกชิ้น
เนื้อวัวของชาวแต้จิ๋ว จัดแสดงใน
พิพิธภัณฑ์เจ้าชาน เมืองข้าวเถา เป็น
อาหารยอดนิยมของชาวจีน

มาถึงแผ่นดินไทยที่ใช้เวลาราว 1 เดือนครึ่ง

การเดินทางโดยเรือสำเภาหัวแดงเต็มไปด้วย
ด้วยอุปสรรคมากมายเพราะสภาพในเรือที่
อยู่กันแออัด บางคนติดเชื้อ บางคนอดข้าว
อดน้ำ ล้นลมก่อนถึงฝั่ง ผู้รอดชีวิตไม่มี
ทรัพย์สินเหลือติดตัวเมื่อมาถึงกรุงเทพฯ
ก็เป็นกุลิ ทำงานเป็นลูกจ้างรายวัน

“โ” หนี่ พาวพวกเราเข้าไปดูพิพิธภัณฑ์
เจ้าชาน หรือศูนย์นิทรรศการ
วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์แต้จิ๋ว ตั้ง
ริมอ่าวเขตทะเลเจียง เมืองข้าวเถา เป็นแหล่ง
บันทึกเรื่องราวชาวข้าวเถา-แต้จิ๋วในยุคนั้น
ที่ผ่านความทุกข์ยากจนกระทั่งมาสู่ยุค
ความรุ่งเรืองในปัจจุบัน

พิพิธภัณฑ์เจ้าชานได้รับการออกแบบ
สถาปัตยกรรมให้เป็นรูปทรงเรือสำเภา
เป็นอาคารสูง 5 ชั้น เมื่อเข้าไปภายใน
อาคาร เจอเรือสำเภา “อั้งเจ้าจุ่ง” จำลอง
จากของจริง ตั้งโดดเด่นเป็นสง่า แต่ละ
ชั้นแบ่งการแสดงเรื่องราวประเพณี ศิลป
วัฒนธรรมและการใช้ชีวิตของชาวแต้จิ๋ว
เป็นสัดส่วนตั้งแต่อาหารการกิน เสื้อผ้า
การแต่งกาย

ชาวแต้จิ๋วเก่งทั้งเรื่องการทำอาหาร
อาหารที่เราชอบๆ อย่างก๋วยเตี๋ยวลูกชิ้น
ขาหมู ห่านพะโล้ หรือโจ๊ก มีรสชาติอร่อย
กลมกล่อม ชุ่มหวาน เช่น ถั่วตัด ถั่ว
บด หรือเต้าลู้ เป็นของว่างกินกับชาอุ่น

กาแฟได้รสชาติ

ในห้องแสดงงานแกะสลัก เป็นอีก
ห้องที่ดูแล้วต้องชื่นชมความละเอียด
ประณีต ความอดทน และสมาธิในการ
ใช้สิ่ว ค้อน มีดแกะสลักท่อนไม้ให้กลายเป็น
ช่อดอกไม้โน้ตแจกันมีมิติสมจริง

พิพิธภัณฑ์เจ้าชานยังรวบรวมประวัติ
รูปถ่ายชาวแต้จิ๋วผู้สร้างคุณูปการ และ
ประสบความสำเร็จในดินแดนต่างๆ ทั่ว
โลก รวมถึงมหาเศรษฐีของไทยหลายคน
อาทิ เจีย เอ็กชอ บิดาของเจ้าสัวธนินท์
เจียวรรณท์ เจ้าสัวชาติรี โสภณพนิต แห่ง
ธนาคารกรุงเทพ

ผู้บริหารเมืองข้าวเถา จัดงบประมาณก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์
เจ้าชานอย่างโอ้อ่าเช่นนี้ นับเป็นเรื่อง
น่านับถืออย่างยิ่งเพราะเป็นแหล่ง
ร้อยเรียงประวัติศาสตร์ ประเพณี
และศิลปวัฒนธรรมในอดีตเชื่อมต่อกับ
จีนยุคปัจจุบันที่ก้าวล้ำทันสมัยได้
อย่างกลมกลืน ●